sKBL jaaroverzicht 2018

Inleiding

De in februari 2014 opgerichte Stichting digitaal portaal voor Kastelen, historische Buitenplaatsen en Landgoederen (sKBL) spande zich ook in 2018 onverminderd in voor consolidering en verdere uitbouw van de twee doelstellingen van de stichting, te weten:

1. Het vergroten van de publieke zichtbaarheid van de Nederlandse kastelen, historische buitenplaatsen & landgoederen (KBL), mede ter stimulering van het maatschappelijk draagvlak voor hun algehele instandhouding.

2. De inzet op zinvolle verbindingen en kennisoverdracht door de verschillende groepen van direct betrokkenen, eigenaren en andere relevante partijen ten behoeve van het behoud en beheer van Nederlandse KBL.

Bestuur

Met ingang van 15 september 2018 is de samenstelling van het bestuur gewijzigd. Bert Boer heeft zijn directeurschap van het Muiderslot neergelegd om die van het Maritiem Museum te Rotterdam op zich te nemen. Hiermee verviel zijn professionele verbintenis met KBL en dus met sKBL. Het bestuur is uitgebreid met drie nieuwe leden, te weten Oldrik Verloop (bewoner van de particuliere buitenplaats Klein Leeuwenhorst in Noordwijkerhout), Rylana Seelen (directeur van Museum Kasteel Wijchen) en Jan-Hylke de Jong (directeur/eigenaar van Fenicks BV, dat met behulp van datatechnologie nationaal onderzoek verricht naar de staat en leegstand van monumenten).

v.ln.r. Jennemie Stoelhorst, Oldrik Verloop, Erik Wanrooij, Luydert Smit, Bert Boer (tot 15 september 2018), Herma de Heer, Chris Kalden, Jan-Hylke de Jong, Rylana Seelen, René Dessing

In 2018 vergaderde het voltallige bestuur

met de directeur van sKBL een maal in het voor- en najaar. Het bestuur bestaat vanaf 15 september 2018 uit Chris Kalden (voorzitter), Erik Wanrooij (secretaris), Luydert Smit (penningmeester), Herma de Heer (lid), Oldrik Verloop (lid), Rylana Seelen (lid) en Jan-Hylke de Jong (lid). De directie van sKBL wordt uitgevoerd door René W.Chr. Dessing. De bestuursleden zijn onbezoldigd en ontvangen geen onkostenvergoeding.

Directie, professionals en vrijwilligers

Naast de parttime verbonden en bezoldigd directeur, René Dessing, zijn Jennemie Stoelhorst en Saskia Ouwehand als resp. als organisatie- en communicatiemedewerker bij sKBL betrokken. De stichting wordt verder door meerdere vrijwilligers ondersteund.

Jennemie Stoelhorst ondersteunt de directeur als organisatorisch en inhoudelijk projectleider in strategische samenwerkingen, bij de opzet en organisatie van studiedagen, vertegenwoordigt sKBL op relevante bijeenkomsten en geeft leiding aan enige sKBL projecten.

Saskia Ouwehand verzorgt de digitale nieuwsbrieven van sKBL. In 2018 verschenen die viermaal. Voorts is zij verantwoordelijk voor de webredactie en verricht zij werkzaamheden m.b.t. communicatie en studiebijeenkomsten. Daarnaast beantwoordt zij in samenspraak met de directie een groeiend aantal publieksvragen of communiceert zij met de donateurs over materiële schenkingen door derden aan Nederlandse KBL.

De inspanningen van de vrijwilligers zijn, evenals in voorgaande jaren, in 2018 van grote waarde. Zonder hen is het werk van sKBL niet mogelijk. Zij verrichtten in 2018 hun bijdrage zonder vergoeding. Op 14 december 2018 werd de groep gefêteerd op Landfort te Megchelen waar Helene Blaak een mooie fotocollage maakte.

Vrienden/donateurs van sKBL

In 2018 zijn 29 nieuwe donateurs toegetreden tot de stichting. De meeste donateurs doneren € 250,- per jaar. Enige donateurs schenken hogere bedragen. In 2018 zijn de volgende donateurs toegetreden:

In 2018 toegetreden kastelen, historische buitenplaatsen en landgoederen

Martenastate
De Panoven
Overtuin Bisdom van Vliet
Landgoed Bouvigne
Landgoed Linschoten
Kasteel van Woerden
Kasteel Borgharen
Kasteel Hoensbroek
Landgoed Nederhoven
Kasteel Wijnandsrade
Waterkasteel de Kemphaan
Borg Ewsum
Kasteel Biljoen
Château Marquette
Landgoed Halsaf
Slangevegt
Bosch en Vaart
Prattenburg
Landgoed De Baest
Eyckendal
Den Ham

In 2018 toegetreden organisaties

Federatie Particulier Grondbezit (FPG)
Buitengoed Geul & Maas
Smederij Oldenhave
Gilde van Tuinbazen
RBT Gooi & Vecht
BiermanHenket Architecten
Roeland Associates
Armaex

Vriendenraad
De in 2015 opgerichte Vriendenraad kwam tweemaal bijeen: op 12 april 2018 op Klein Geerestein in Woudenberg en op 26 november 2018 op Landfort te Megchelen. Deze raad adviseert de directeur van sKBL gevraagd en ongevraagd ten aanzien van het te voeren beleid.

De raad benadrukt het belang van voortdurende inzet op verbinding en kennisvergroting. Daarnaast is er aandacht voor de problematiek voor particuliere buitenplaatsen rond de afschaffing van de monumentenaftrek

Bijeenkomst Vrienden
Op vrijdag 5 oktober 2018 is een informele vriendenbijeenkomst georganiseerd op buitenplaats Twickel. Een terugblik is hier te lezen.

De Ithakaprijs 2018 is op 10 oktober 2018 op Slot Zeist uitgereikt aan Jan ten Hove voor zijn boek *Arnichem, buitenplaats aan de Vecht*. Het Ithakastipendium 2018 werd toegekend aan Conrad Gietman voor onderzoek naar *Familieorde, hiërarchie en privacy in kastelen en buitenplaatsen (1550-1650).* Bij de feestelijke prijsuitreiking waren circa 100 personen aanwezig. Ook genereerde dit evenement landelijke belangstelling in de pers.

De inhoudelijke en organisatorische voorbereidingen van de start van de sKBL International Summerschool zijn in 2018 voortgezet. De eerste editie zal in de zomer van 2019 van start gaan (onder voorbehoud) en zal betrekking hebben op het thema '*De Amsterdamse buitenplaatsen*'.

Onderzoek

In januari/februari 2018 deed sKBL onderzoek onder de **donateurs** om de verwachtingen te peilen. Hieruit bleek dat sKBL door de donateurs enorm gewaardeerd in zowel haar publieksbereik als in het verbindend platform.

In februari 2018 heeft sKBL voor de tweede maal een onderzoek gedaan naar het **publieksbereik van kasteel- en buitenplaatsmusea**. In 2017 bleek het aantal bezoekers ten opzichte van 2016 gestegen met bijna een miljoen naar 2,3 miljoen. Dit onderzoek zal jaarlijks worden uitgevoerd. Dit bericht kreeg middels een persbericht bijzonder veel aandacht in de landelijke pers.

In augustus 2018 heeft sKBL een onderzoek uitgevoerd onder donateurs van sKBL over de **extreme droogte** en de gevolgen daarvan. Ca 30 KBL hebben gerespondeerd. Over de uitslag is een persbericht uitgegaan dat landelijk en regionaal veel aandacht kreeg.

Studiedagen en bijeenkomsten

In 2018 heeft sKBL zes studiebijeenkomsten georganiseerd met verschillende partners.

1. 6 april 2018 op Huis Doorn voor kasteel- en buitenplaatsmusea en regionale bureaus voor toerisme *over kansen en mogelijkheden met betrekking tot toerisme bij meer onderlinge samenwerking tussen de Nederlandse kasteel- en buitenplaatsmusea.*
   40 deelnemers. Lees hier het verslag
2. 23 april 2018 op kasteel Ammersoyen: *Wat laat u zien?* Over de presentatie van KBL in de verschillende media en beschikbaarstelling voor mediaproducties.
   65 deelnemers. Lees hier het verslag
3. 21 juni 2018 op Kasteel Arcen i.s.m. het Prins Bernhard Cultuurfonds in het kader van de grote besteding van het fonds aan het Limburgs Landschap voor Kasteel Arcen.
   75 deelnemers. Lees hier het verslag
4. 24 augustus 2018 op Landgoed Eyckenstein i.s.m. de Nederlandse Tuinenstichting: *Naar een nieuw elan voor de historische moestuin.*
   130 deelnemers. Lees hier het verslag
5. 28 oktober 2018 in Utrecht: Bijeenkomst voor beleidsadviseurs van buitenplaatsrijke gemeenten over *gemeentelijk beleid t.a.v. kastelen, historische buitenplaatsen en landgoederen.*
   25 deelnemers. Lees hier het verslag
6. 22 november 2018 in Haastrecht bij Museum Paulina Bisdom van Vliet en Overtuin Bisdom van Vliet over *beheer en bestuur van KBL*.
   80 deelnemers. Lees hier het verslag

Studiedag op Kasteel Arcen ©Martijn Gijsbertsen

Provincies en het project De Hollandse Buitenplaatsen

In 2018 is sKBL een samenwerking aangegaan met de provincies Utrecht, Noord- en Zuid-Holland in een project getiteld: Hollandse buitenplaatsen. Met dit project wordt ingezet op het meer zichtbaar te maken van de buitenplaatsen vanuit een landelijke en/of interregionale inspanning. Door middel van een digitaal portaal, te bereiken via de website van sKBL, zal de geschiedenis en het heden van de Hollandse buitenplaatsen worden verteld. Bijkomend is dat deze interprovinciale samenwerking bijdraagt aan de vergroting van de zichtbaarheid van de historische buitenplaatsen in West-Nederland. Aan dit portaal worden ook andere regio's toegevoegd: de Noordelijke provincies (Groningen, Friesland, Drenthe), adellijke landgoederen in het oosten (Overijssel, Gelderland), Noord-Brabant en Limburg.

Internationale samenwerking

Na bemiddeling door de Nederlandse ambassade in Moskou organiseerde sKBL in oktober 2018 een studiereis voor een groep Russische particuliere KBL-eigenaren. Doel was om in Nederland kennis op te doen en ervaringen uitwisselen rondom het beheer, behoud en exploitatie van KBL. Ook was er veel belangstelling voor herbestemmingsmogelijkheden en op welke wijze de overheid hier betrokken is bij de instandhouding van KBL.

René Dessing sprak in november 2018 namens sKBL op het 7de Internationale Culturele Forum in St. Petersburg. Onderdeel van dit programma had betrekking op het monumentale erfgoed dat met KBL samenhangt. Ook nam hij deel aan een bilateraal overleg tussen vertegenwoordigers van de Russische regering en particuliere eigenaren.

Russische gasten op Middachten

Lidmaatschappen, participaties, samenwerkingen, bijdragen en verbintenissen

sKBL heeft in 2018 samenwerking tot stand gebracht of gecontinueerd met verschillende partijen en geparticipeerd in diverse overlegorganen te weten:

Prins Bernhard Cultuurfonds (PBCF)
De samenwerking met het PBCF is in 2018 voortgezet met de organisatie van een studiedag op kasteel Arcen in het kader van de jaarlijkse grote besteding van het fonds aan een historische buitenplaats.

Erfgoedtafel Landgoederenzone Zuid-Holland
sKBL participeerde ook in 2018, samen met een grote groep andere organisaties (van landgoedeigenaren, gemeenten, landschapsorganisaties tot kennisinstellingen) in de *Erfgoedtafel Landgoederenzone Zuid-Holland*. Deze tafel is bedoeld om allerlei ontwikkelingen, visies en restauratieprojecten gezamenlijk op te pakken, uit te werken en te faciliteren.

Platform Kastelen & Buitenplaatsen (RCE)

sKBL participeert met de NKS en de Rijksuniversiteit Groningen in een stuurgroep bij het door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geïnitieerde Platform Kastelen & Buitenplaatsen. In 2018 zijn twee bijeenkomsten georganiseerd in Amersfoort. Een bijeenkomst op 19 april 2018 met als onderwerp: *Slopen en bouwen. Over buitenplaatsen en kastelen in de lange negentiende eeuw (1780-1920).* De tweede bijeenkomst vond plaats op 30 november had als thema: *Feiten of fictie. Is er ruimte voor de wetenschap in publiekspresentaties?*

NBTC
sKBL heeft de samenwerking voortgezet met het NBTC inzake hun activiteiten om Nederlandse kastelen en buitenplaatsen onder de aandacht te brengen van een Duits en Vlaams publiek.

Regionale bureaus voor toerisme

In samenwerking met meerdere regionale bureaus voor toerisme treedt sKBL regelmatig op als inhoudelijk partner bij de samenstelling van programma's. Ook zet sKBL haar omvangrijke en werkbare netwerk in bij de organisatie van inhoudelijke programma's van deze toeristische organisaties als zij zich richten op projecten rond KBL. Vooral de samenwerking met RBTKAN (m.i.v. 2019: Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen) verloopt goed.

NTs
In samenwerking met de Nederlandse Tuinenstichting werd een succesvolle en zeer druk bezochte studiedag georganiseerd over de historische moestuin op Landgoed Eyckenstein de Maartensdijk.

Federatie Instandhouding Monumenten (FIM)
sKBL is lid van de FIM en vertegenwoordigt daar het erfgoed KBL alsmede de belangen van onze donateurs.

Tuinbeurs Het Loo
Op 29 en 30 september was sKBL aanwezig op de Tuinbeurs van Paleis Het Loo.

Lezingen en interviews
René Dessing gaf diverse lezingen in het land, die in alle gevallen hebben bijgedragen aan de groei van belangstellenden voor sKBL-activiteiten. Ook trok sKBL in 2018 regelmatig media-aandacht.

Paleistuin Het Loo

Communicatie

In 2018 heeft sKBL het gebruik van verschillende kanalen voortgezet: website, nieuwsbrieven, Facebook, Twitter, LinkedIn en een Vriendenforum. Sinds augustus 2018 heeft sKBL ook een Instagram account met inmiddels 277 volgers.

Website

Er is in 2018 hard gewerkt aan herziening van de website om de vindbaarheid en zichtbaarheid te vergroten. Bij de grondig herziene versie zal beter onderscheid gemaakt gaan worden tussen afzonderlijke groepen gebruikers. Ook werkt sKBL hard aan de uitbreiding van de Engelse vertaling. Lancering van de vernieuwde website is naar verwachting in het voorjaar van 2019.

In 2017 is het bezoek aan de website onder meer toegenomen door deelname aan de Google AdWords campagne. In 2018 zijn de criteria door google aangepast, waardoor verdere groei is bemoeilijkt. In 2018 waren er 62.000 bezoekers met pieken na verschijning van de nieuwsbrief.

Nieuwsbrieven

In 2018 heeft sKBL vier digitale nieuwsbrieven uitgegeven. Bij aanvang van 2018 telde het abonneebestand 7780 emailadressen. sKBL heeft via de nieuwsbrief alle abonnees gewezen op de nieuwe privacywetgeving en in de gelegenheid gesteld zich af te melden. Ondanks het opzeggen van talrijke ontvangers als gevolg van de herziene wetgeving, is het emailadresbestand vrijwel gelijk gebleven op 7770 in december 2018. De nieuwsbrieven

krijgen telkens wel een bijzondere hoog percentage lezers, zo blijkt uit metingen. Er zijn geregeld (betaalde) advertenties en oproepen in onze nieuwsbrieven geplaatst.

Social Media

Het aantal volgers van sKBL op **Facebook** is de 2000 gepasseerd.

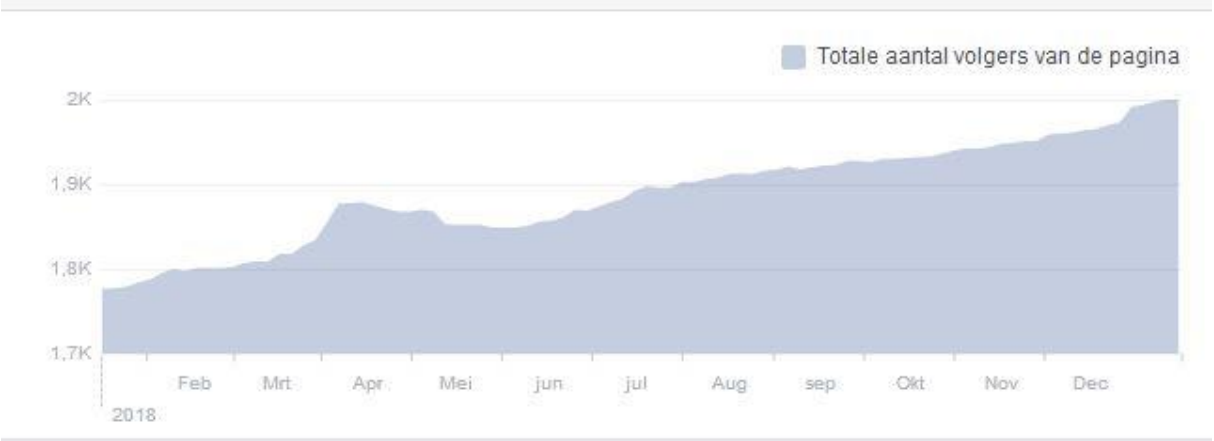

De sKBL-**LinkedIn** groep telt nu ca 870 leden. Het aantal volgers op **Twitter** is 747. Het **Instagram** account heeft vanaf augustus 275 volgers weten te trekken.

Vriendenforum
Het sKBL-Vriendenforum is geregeld benut voor vragen van forumleden over uiteenlopende zaken betreffende beheer van buitenplaatsen. Daarnaast hebben diverse aangeboden objecten een nieuwe eigenaar gevonden en hebben KBL kunnen profiteren van het aanbod van bevriende organisaties. Ook bracht sKBL de Vrienden op de hoogte van actuele ontwikkelingen.

Bladen en andere mediale presentaties

Medio februari 2018 verscheen in het Vlaamse magazine **KW weekend** een artikel over Nederlandse kastelen en buitenplaatsen onder de titel *Nederlands best bewaarde geheim*.
Lees hier het artikel

Op 14 maart 2018 verscheen in het magazine van Achterhoek Toerisme **Echt Achterhoek** een artikel over de Achterhoekse historische buitenplaats Landfort en sKBL naar aanleiding van een vraaggesprek met René Dessing.
Lees hier het artikel

Een van de nieuwe Vrienden van sKBL is Waterkasteel de Kemphaan in Almere, die met veel plezier het historische verhaal van middeleeuwse kastelen ook voor inwoners van Flevoland toegankelijk maakt. De initiatiefnemers van het Waterkasteel hebben hun aansluiting zichtbaar gemaakt met een plaquette. Op 18 oktober 2018 werd

deze plaquette onthuld door René Dessing. Omroep Flevoland en Omroep Max besteedden hier aandacht aan.

Op 16 december 2018 verscheen in de Frankfurter Allgemeine: **Mehr als nur Tulpen**. Een artikel over buitenplaatsen in Nederland.
Lees hier het artikel

Folder
In februari 2018 verscheen een nieuwe publieksfolder van sKBL die in de loop van het jaar breed is verspreid.